

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE PRI SKLANJANJU SAMOSTALNIKOV

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici:

Lina Čater, 9. a

Nika Ivanuš, 9. a

Mentorica:

Mateja Samastur, prof.

Celje, 2015

Osnovna šola Ljubečna

NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE PRI SKLANJANJU SAMOSTALNIKOV

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici:

Lina Čater, 9. a

Nika Ivanuš, 9. a

Mentorica:

Mateja Samastur, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2014

Kazalo vsebine

Kazalo slik	4
Kazalo grafov	4
Kazalo tabel	4
POVZETEK	5
1 UVOD	6
1.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE	6
1.2 HIPOTEZE	6
1.3 METODE RAZISKOVALNEGA DELA	7
2 TEORETIČNA IZHODIŠČA	8
2.1 SAMOSTALNIK	8
2.2 SKLANJANJE SAMOSTALNIKA ¹	9
2.2.1 Moške sklanjatve	11
2.2.2 Ženske sklanjatve	12
2.2.3 Srednje sklanjatve	13
2.2.4 Najpogostejše napake pri sklanjanju	15
3 PRAKTIČNO DELO	16
3.1 ANKETNI VPRAŠALNIK	16
3.2 ANALIZA ANKETE	18
3.2.1 OSNOVNOŠOLCI	18
3.2.2 SREDNJEŠOLCI	19
3.2.3 ODRASLI	21
3.2.4 PRIMERJAVA DOSEŽENIH TOČK MED ANKETIRANCI	23
3.2.5 NAJSLABŠE SKLANJAN SAMOSTALNIK	25
3.2.6 POVEZAVA MED ZNANJEM IN STOPNJO IZOBRAZBE	26
4 RAZPRAVA	28
4.1 POTRDITEV HIPOTEZ	29
5 ZAKLJUČEK	29
6 VIRI IN LITERATURA	30

Kazalo slik

Slika 1: Polica z jezikovnimi priročniki v šolski knjižnici	7
Slika 2: Spol in sklon	8
Slika 3: Število samostalnika.....	9
Slika 4: Pravilno sklanjanje	10
Slika 5: Otroci med igro.	11
Slika 6: Gospe so poklepetale o gospe Kovač.....	12
Slika 7: Založili so se z drvi/drvmi.	14
Slika 8: Primer vprašanja na forumu	15
Slika 9: Primer napačnega odgovora na forumu	15

Kazalo grafov

Graf 1: Anketirani osnovnošolci po spolu	18
Graf 2: Anketiranci, razdeljeni po razredih	19
Graf 3: Anketiranci, razdeljeni po spolu	19
Graf 4: Anketiranci, razdeljeni po starosti.....	20
Graf 5: Anketiranci, razdeljeni po srednjih šolah	20
Graf 6: Anketiranci, razdeljeni po spolu	21
Graf 7: Anketiranci, razdeljeni po starosti.....	21
Graf 8: Anketiranci, razdeljeni po stopnji izobrazbe	22
Graf 9: Dosežene točke pri prvi nalogi	23
Graf 10: Dosežene točke pri drugi nalogi po kategorijah	23
Graf 11: Dosežene točke pri tretji nalogi po kategorijah	24
Graf 12: Dosežene točke pri četrti nalogi po kategorijah.....	24
Graf 13: Dosežene točke pri peti nalogi po kategorijah	25
Graf 14: Najslabše sklanjan samostalnik	26
Graf 15: povezava med znanjem sklanjanja in stopnjo izobrazbe	27

Kazalo tabel

Tabela 1: Primer sklanjanja samostalnika	10
Tabela 2: Tri skupine sklanjatev	14

POVZETEK

Ali ste že slišali koga, ki je rekel, da so nagrado podelili gospej Mlakar? Ali pa morda, da se je popoldan igral z otroci? Morda na sprehodu niste srečali niti dveh človekov? Samostalniki gospa, otrok in človek zagotovo spadajo med tiste samostalnice slovenskega knjižnega jezika, ki jih znamo pravilno sklanjati samo, če se to naučimo. Za to raziskovalno nalogo sva se odločili, ker sva med vrstniki opazili neznanje sklanjanja težjih samostalnikov. Odločili sva se, da preveriva, ali poznajo pravila sklanjanja učenci osmega in devetega razreda naše šole, najini prijatelji in znanci, ki so že v srednješolskih klopih ter starši. Namen najine raziskovalne naloge je, da bi na podlagi ankete ugotovili, kako se z starostjo oziroma časovno oddaljenostjo od šolanja spreminja odstotek ljudi, ki znajo pravilno sklanjati težje primere samostalnikov, ter kateri samostalniki jim pri sklanjanju povzročajo največ težav. V najini anketi je sodelovalo 39 osnovnošolcev, 35 srednješolcev in 48 odraslih. Analiza ankete je pokazala, da je znanje sklanjanja samostalnikov najboljše pri odraslih ne glede na stopnjo izobrazbe, najslabše pa pri osnovnošolcih. Anketirancem sta pri sklanjanju največ težav povzročala samostalnika Miha in otrok.

1 UVOD

Ali ste že slišali koga, ki je rekel, da so nagrado podelili gospej Mlakar? Ali pa morda, da se je popoldan igral z otroci? Morda na sprehodu niste srečali niti dveh človekov? Samostalniki gospa, otrok in človek zagotovo spadajo med tiste samostalnice slovenskega knjiženega jezika, ki jih znamo pravilno sklanjati samo, če se to naučimo.

Po učnem načrtu za osnovno šolo spada sklanjanje samostalnikov v 7. razred in takrat se osnovnošolci ne naučimo samo osnov sklanjanja, ampak tudi posebnosti oziroma tiste samostalnice, pri katerih moramo biti še posebej pozorni. Seveda pa nekatera pravila na žalost kmalu pozabimo. Za to raziskovalno nalogo sva se odločili, ker sva med vrstniki opazili neznanje sklanjanja težjih samostalnikov. Odločili sva se, da preveriva, ali poznajo pravila sklanjanja učenci osmega in devetega razreda naše šole, najini prijatelji in znanci, ki so že v srednješolskih klopih ter starši. S pomočjo literature sva naredili anketo in jo razdelili med učence, dijake ter starše.

1.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Namen najine raziskovalne naloge je, da bi na podlagi ankete ugotovili, kako se z starostjo oziroma časovno oddaljenostjo od šolanja spreminja odstotek ljudi, ki znajo pravilno sklanjati težje primere samostalnikov. Radi bi raziskali tudi, pri katerih samostalnikih prihaja do največjih napak pri sklanjanju ter ugotovili, ali je znanje sklanjanja samostalnikov odvisno od stopnje izobrazbe.

1.2 HIPOTEZE

Svoje raziskovalno delo sva začeli s postavitvijo raziskovalnih vprašanj. Na podlagi teh vprašanj sva oblikovali hipoteze, ki sva jih s svojim raziskovalnim delom poskušali potrditi ali ovreči.

Tako sva predvidevali:

1. S starostjo oziroma časovno oddaljenostjo od šolanja se zmanjšuje odstotek ljudi, ki znajo pravilno sklanjati težje primere sklanjanja samostalnikov.
2. Največ napak se pojavi pri sklanjanju samostalnikov gospa in otrok.
3. Pri odraslih je znanje sklanjanja odvisno tudi od stopnje izobrazbe.

1.3 METODE RAZISKOVALNEGA DELA

Delo sva začeli z obiskom šolske knjižnice. Na polici z jezikovnimi priročniki sva poiskali dva priročnika, jezikovni priročnik Razvezani jezik in Malo slovnico slovenskega jezika. Oba priročnika imata podnaslov »Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo« in sta primerna za osnovnošolce. S pomočjo literature sva naredili anketo, ki je preverjala znanje sklanjanja težjih samostalnikov in jo razdelili med učence osmih in devetih razredov naše šole. Zanimalo naju je tudi, kako bi to anketo rešili starši in srednješolci, zato sva ankete razdelili tudi mednje.

Ko sva dobili rešene ankete nazaj, sva vsako nalogo ovrednotili z določenim številom točk, da sva lahko opravili analizo. Pri pregledovanju nalog sva bili posebej pozorni na tiste elemente, ki sva jih izpostavili v hipotezah. Sledil je še elektronski zapis in urejanje raziskovalne naloge.

Slika 1: Polica z jezikovnimi priročniki v šolski knjižnici

Vir: Osebni arhiv, fotografirano dne 3. 2. 2015

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA

Besede se med seboj razlikujejo po tem, da so nekatere polnopomenske in druge nepolnopomenske. Polnopomenske besede so samostalniki, pridevniki, števnik, glagoli in prislovi. Nepolnopomenske besede pa so vezniki, predlogi, členki in medmeti. (Vogel J., Cestnik M. 2006, 16)

2.1 SAMOSTALNIK

Samostalniki so besede, ki poimenujejo osebe, živali, rastline, reči ali pojme. Ločimo jih na lastna in občna imena. Samostalnikom lahko določimo spol, število, sklon in sklanjatev. V slovenščini so samostalniki moškega, ženskega ali srednjega spola. Kadar samostalnike uporabljamo v besedilu, z njimi ne povemo le kdo je kaj naredil, ampak tudi koga ni bilo, komu smo narejeno dali ... To izrazimo tako, da samostalnikom spreminjamo obliko oziroma sklon. Pravimo, da jih sklanjamo. (Vogel J., Cestnik M. 2006, 17–18)

Slika 2: Spol in sklon

Vir: <http://www.slideshare.net/Castlan/samostalnik> (Dostop 3. 2. 2015)

Slika 3: Število samostalnika

Vir: <http://www.slideshare.net/Castlan/samostalnik> (Dostop 3. 2. 2015)

2.2 SKLANJANJE SAMOSTALNIKA¹

Sklanjanje je torej spreminjanje oblike samostalnika glede na sklon. V slovenščini poznamo šest sklonov – imenovalnik, roditeljnik, dajalnik, tožilnik, mestnik in orodnik. Vsak sklon ima svojo vprašalnico, s pomočjo katerih samostalnikom določimo sklon.

¹ Vogel, J., Cestnik, M., Razvezani jezik, Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo, Ljubljana 2006, 16–24.

Tabela 1: Primer sklanjanja samostalnika

SKLON	VPRAŠALNICA	OBLIKA BESEDE ŠOLA	PRIMER
Imenovalnik	Kdo ali kaj?	Šola	Šola je rumeno-modre barve.
Rodilnik	Koga ali česa?	Šole	V Kranju še niso zgradili nove šole.
Dajalnik	Komu ali čemu?	Šoli	Mateja svoje treninge prilagaja šoli.
Tožilnik	Koga ali kaj?	Šolo	V naši okolici prenavljajo šolo.
Mestnik	O kom ali čem?	(o) šoli	O naši šoli se govorijo samo lepe reči.
Orodnik	S kom ali čim?	(s) šolo	Matija ni zadovoljen z nobeno šolo.

Samostalnikom se pri sklanjanju spreminja končnica. Glede na značilne končnice jih razvrščamo v sklanjatve, in sicer po dveh merilih – po spolu in glede na končnico v rodilniku ednine.

Tako ločimo:

- prvo, drugo in tretjo moško sklanjatev,
- prvo, drugo in tretjo žensko sklanjatev,
- in srednjo sklanjatev.

Slika 4: Pravilno sklanjanje

pravilno sklanjanje

Gospa	Prostor sem odstopil gospo .	Prostor sem odstopil gospoj .
Pljuča	Glavni povzročitelj raka na pljučih je tobak.	Glavni povzročitelj raka na pljučah je tobak.
Dan	Utrinki z dnevo odprtih vrat	Utrinki z dnevi odprtih vrat
Otrok	Z otroki na izlet	Z otroci na izlet
Tia	Kako se pobrati s tal ?	Kako se pobrati s tleh ?
Mati	Vidim mater .	Vidim mati .
Hči	Dobila je hčer .	Dobila je hči .
Možgani	Nekateri ne uporabljajo možganov .	Nekateri ne uporabljajo možgan .
Drva	Zakurili bomo z drvmi .	Zakurili bomo z drvami .
Pes	Sprehajal se je s psi .	Sprehajal se je s psmi .

www.leemeta.com

Vir: <http://leemeta.si/clanki/10-samostalnikov-ki-povzrocajo-tezave-pri-sklanjanju> (Dostop 3. 2. 2015)

2.2.1 Moške sklanjatve

Večina samostalnikov moškega spola ima v rodilniku ednine končnico -a (npr. otroka, človeka), zato to sklanjatev imenujemo 1. moška sklanjatev.

Posebnosti 1. moške sklanjatve²:

- Nekateri enozložni samostalniki imajo lahko v rodilniku ednine končnico -u: gradu, mostu, jezu ...
- Osnova večine enozložnih samostalnikov se v dvojini in množini podaljša z -ov: sinovi, gradovi, mostovi ...
- Samostalniki, ki poimenujejo živo, imajo v tožilniku ednine končnico -a: zdravnika, brata ...
- Nekateri samostalniki od rodilnika naprej izgubijo polglasnik: Koper – Kopra, december – decembra, slavec – slavca ...
- Osnova se pri nekaterih samostalnikih podaljša z -j, -n in -t.
- Samostalnik dan ima v vseh sklonih, razen v imenovalniku in tožilniku ednine, nadomestno osnovo dne-: dan, dneva, dnevu, dan, dnevu, dnevom.
- Pri samostalnikih, katerih osnova se končuje na c, j, č, ž in š, se o v končnici nekaterih sklonov spremeni v e: nožem, prijateljev ... (orodnik ednine, rodilnik dvojine in množine, dajalnik dvojine in množine, orodnik množine).
- Samostalnik človek ima nadomestno osnovo ljudje v množini ter v rodilniku in mestniku dvojine.
- Nekateri samostalniki imajo v imenovalniku množine končnico -je: lasje, možje, študentje ...
- Pri samostalniku otrok moramo paziti na mestnik dvojine: (o) otrocih in na vse sklone v množini: otroci, otrok, otrokom, otroke, (o) otrocih, (z) otroki.
- Pri sklanjanju samostalnikov, ki se končujejo na -o moramo paziti, da pred končnico ne vrivamo -t: Marka, Stanka ...

Slika 5: Otroci med igro.

Vir: <http://otroskeigre.poslovni-imenik.si/> (Dostop 3. 2. 2015)

² Gomboc, M., Mala slovnica slovenskega jezika, Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo, Ljubljana 2009, 78–85.

Po drugi moški sklanjatvi sklanjamo samostalnike moškega spola, ki imajo v imenovalniku ednine končnico -a, v rodilniku ednine pa končnico -e (npr. Luka).

Kratice OŠ, RK, TVS, APZ sklanjamo po tretji moški sklanjatvi. Ti samostalniki imajo v vseh sklonih ničo končnico.

2.2.2 Ženske sklanjatve

Samostalniki, ki jih uvrščamo v prvo žensko sklanjatev, imajo v imenovalniku ednine najpogosteje končnico -a (npr. ulica, pošta, banka), toda po tej sklanjatvi sklanjamo še samostalnike, ki se končajo na -ev (npr. cerkev), ter samostalnika mati in hči. (Vogel, J., Cestnik, M. 2006, 22)

Posebnosti 1. ženske sklanjatve³:

- Samostalnika mati in hči imata podaljšano osnovo: mati, matere, materi, mater, (o) materi, (z) materjo.
- Samostalniki gospa: gospa, gospe, gospe, gospo, (o) gospe, (z) gospo.
- Samostalniki na -ev od rodilnika naprej izgubijo polglasnik (razen v tožilniku): breskev, breskve, breskvi, breskev, (o) breskvi, (z) breskvijo.
- V rodilnik dvojine in množine se pri nekaterih samostalnikih vriva polglasnik ali -i: tekme – tekem, ladje – ladij.
- Nekateri samostalniki imajo v rodilniku dvojine in množine končnico -a: žene – žena.

Slika 6: Gospe so poklepetale o gospe Kovač

Vir: <http://www.24ur.com/ekskluziv/zanimivosti/ali-zenske-prevec-govorijo.html> (Dostop 3. 2. 2015)

³ Gomboc, M., Mala slovnica slovenskega jezika, Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo, Ljubljana 2009, 78–85.

Po drugi ženski sklanjatvi sklanjamo samostalnike ženskega spola, ki imajo v rodilniku ednine končnico -i (npr. Nismo našli prave poti.). (Vogel, J., Cestnik, M. 2006, 23)

Posebnosti 2. ženske sklanjatve⁴:

- Pri nekaterih samostalnikih, zlasti enozložnih, se namesto končnice -i v nekaterih sklonih pojavi končnica -e: stvari, stvari, stvarjem, stvari, (o) stvarih, (s) stvarmi.
- Samostalnik kri: kri, krvi, krvi, kri, (o) krvi, (s) krvjo.
- Nekateri samostalniki imajo v orodniku ednine ter dajalniku in orodniku dvojine in množine osnovo podaljšano z -i: ljubezen, ljubezni, ljubezni, ljubezen, (o) ljubezni, (z) ljubeznijo.

V tretjo žensko sklanjatev spadajo samostalniki ženskega spola, ki imajo v rodilniku ednine in v vseh drugih sklonih ničto končnico. Tako sklanjamo predvsem ljubkovalna poimenovanja, ki se končajo na -i (npr. mami, babi), nekatera prevzeta ženska imena (npr. Lili, Karmen, Ines) ter vse ženske priimke (npr. Pogovarjal sem se z Ines Novak). (Vogel, J., Cestnik, M. 2006, 23)

2.2.3 Srednje sklanjatve

Samostalnike srednjega spola sklanjamo po srednji sklanjatvi. Za te samostalnike je značilno, da imajo v rodilniku ednine končnico -a (npr. mesto – mesta, središče – središča). (Vogel, J., Cestnik, M. 2006, 24)

Posebnosti srednje sklanjatve⁵:

- Samostalnik tla: tla, tal, tlem, tla, (o) tleh, (s) tlemi/tli.
- Samostalnik drva: drva, drv, drvom, drva, (o) drveh/drvih, (z) drvmi/drvi.
- Vrivanje polglasnika v rodilniku dvojine in množine: pisma – pisem.
- Vrivanje -i- pred -j- v rodilniku dvojine in množine: morja – morij.
- Podaljševanje osnove z -n, -s in -t: breme – bremena, kolo – kolesa, dete – deteta.
- Sklanjanje nepravih samostalnikov: Vranko, Vranskega, Vranskemu, Vransko, (o) Vranskem, (z) Vranskim.

⁴ Gomboc, M., Mala slovnica slovenskega jezika, Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo, Ljubljana 2009, 78–85.

⁵ Gomboc, M., Mala slovnica slovenskega jezika, Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo, Ljubljana 2009, 78–85.

Slika 7: Založili so se z drvi/drvmi.

Vir: <http://www.kurivoprodaja.si/suha-drva-na-paleti/> (Dostop 3. 2.

2015)

S pomočjo preglednice, ki je predstavljena v tabeli 2, si lahko lažje predstavljamo glavne značilnosti samostalniških sklanjatev.

Tabela 2: Tri skupine sklanjatev

	MOŠKA	ŽENSKA	SREDNJA	ZNAČILNOSTI
1.	Samostalniki 1. moške sklanjatve imajo v imenovalniku ničto končnico ali -o, v rodilniku pa -a.	Samostalniki 1. ženske sklanjatve imajo v imenovalniku končnico -a, v rodilniku pa končnico -e.	Samostalniki srednje sklanjatve imajo v imenovalniku končnico -o ali -e, v rodilniku pa -a.	Po tej sklanjati se sklanja večina samostalnikov posameznega spola.
	korak-(ø),-a sink-o,-a	lip-a,-e	mest-o,-a polj-e,-a	
2.	Samostalniki 2. moške sklanjatve imajo v imenovalniku končnico -a, v rodilniku pa -e.	Samostalniki 2. ženske sklanjatve imajo v imenovalniku ničto končnico (ø), v rodilniku pa -i.		V to sklanjatev uvrščamo izjeme posameznega spola.
	vojvod-a,-e	perut-(ø),-i		
3.	Samostalniki 3. moške sklanjatve imajo v vseh sklonih ničto končnico (ø)	Samostalniki 3. ženske sklanjatve imajo v vseh sklonih ničto končnico (ø).		Po tej sklanjatvi sklanjamo samostalnike, ki imajo v vseh sklonih isto, to je ničto končnico.
	APZ-(ø),-(ø)	mami-(ø),-(ø)		

Vir: Gomboc, M., Mala slovnica slovenskega jezika, Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo, Ljubljana 2009, 82.

2.2.4 Najpogostejše napake pri sklanjanju

Že v uvodu sva zapisali nekaj samostalnikov, pri katerih se pogosto pojavljajo napake pri sklanjanju. Napake se ne pojavljajo v vseh sklonih, ampak samo pri nekaterih. Največ težav je pri sklanjanju množinskih oblik samostalnikov, ki poznajo vsa tri števila, in množinskih samostalnikov. Med samostalnike, pri katerih se najpogosteje pojavljajo napake, spadajo: gospa, pljuča, dan, otrok, tla, mati, hči, možgani, drva, pes. (<http://leemeta.si/clanki/10-samostalnikov-ki-povzrocajo-tezave-pri-sklanjanju>, najdeno 21. 10. 2014, dostop 10. 2. 2015)

Veliko ljudi se zaveda, da delajo pri sklanjanju nekaterih samostalnikov napake, zato pogosto poiščejo pomoč na svetovnem spletu. Med raziskovanjem sva našli kar nekaj klepetalnic, kjer so uporabniki razpravljali o pravilnem sklanjanju nekaterih samostalnikov.

Slika 8: Primer vprašanja na forumu

naettka

[otroci-sklanjanje](#)

12.05.07 23:05

Izrazov ne uporabljamo pred otroki.

Za kateri sklon gre? Po moje je mestnik, kaj pa vi pravite? Torej pravilno bi bilo pred otroci. Se motim?

Vir: <http://med.over.net/forum5/read.php?125,4071376> (Najdeno 9. 12. 2014, dostop 10. 2. 2015)

Med prebiranjem teh klepetalnic sva ugotovili, da ljudje na svoja vprašanja ne dobijo vedno pravilnega odgovora, zato meniva, da je jezikovna vprašanja bolje rešiti s pomočjo ustreznega priročnika ali vprašati strokovnjaka.

Slika 9: Primer napačnega odgovora na forumu

[Ariadne](#)

[Re: Kako se sklanja moško ime Žiga?](#)

07.06.06 12:22

Odkvisno od kod si.

Štajerci sklanjajo Žiga, Žigeja, Žigeju... , Korošci Žiga, Žigota, Žigotu :)

Ampak pravilno pa je Žiga, Žige, Žigi, Žigo, pri Žigi, z Žigom

Vir: <http://med.over.net/forum5/read.php?125,2547144> (Najdeno 9. 12. 2014, dostop 10. 2. 2015)

3 PRAKTIČNO DELO

Najino praktično delo je obsegalo izdelavo ankete, s katero sva želeli preveriti znanje sklanjanja težjih samostalnikov med učenci, dijaki in starši.

3.1 ANKETNI VPRAŠALNIK

S pomočjo literature, predvsem s pomočjo delovnih zvezkov za 7. razred⁶, sva naredili anketo, ki je obsegala 5 nalog, s katerimi sva preverili, kakšno je znanje sklanjanja samostalnikov. Sestavili sva naslednje naloge:

1. Sklanjaj samostalnika gospa in Miha v ed.

I	I
R	R
D	D
T	T
M	M
O	O

2. Dopolni manjkajoče sklone.

I mati	I otroci
R	R
D materi	D otrokom

⁶Cajhen, N. idr., Slovenščina za vsak dan 7, Samostojni delovni zvezek za slovenščino v 7. razredu osnovne šole, Ljubljana 2009, 104–137.

⁶Kapko, D. idr., Znam za več, Slovenščina 7, Ljubljana 2007, 39–53.

T	T otroke
M	M
O materjo	O

3. Samostalnike postavi v zahtevan sklon in število.

Jaka (daj. ed) _____	ladja (rod. mn) _____
Oš (mest. ed) _____	prijatelj (or. ed) _____
strojevodja (rod. dv) _____	brat (or. mn) _____
Marko (rod. ed) _____	žemlja (rod. dv) _____
breskev (daj. ed) _____	grad (rod. ed) _____
človek (mest. dv) _____	kolo (or. ed) _____
misel (or. ed) _____	študent (im. mn) _____

4. Vstavi pravilno obliko samostalnika v oklepaju.

- Sestri sem za rojstni dan prinesla šopek (nagelj) _____.
- Mame rade govorijo o svojih (otrok) _____.
- V požaru so zgoreli tudi (tram) _____.
- Sedel sem pred (cerkev) _____.
- Nisem si moral ogledati vseh nogometnih (tekma) _____.

5. Odpravi napake.

Zeblo ga je v oba ušesa. _____

Kupil sem samo dva jabolka. _____

Potolkel si je oba kolena. _____

Sorodnike smo nazadnje videli pred dvema leti. _____

3.2 ANALIZA ANKETE

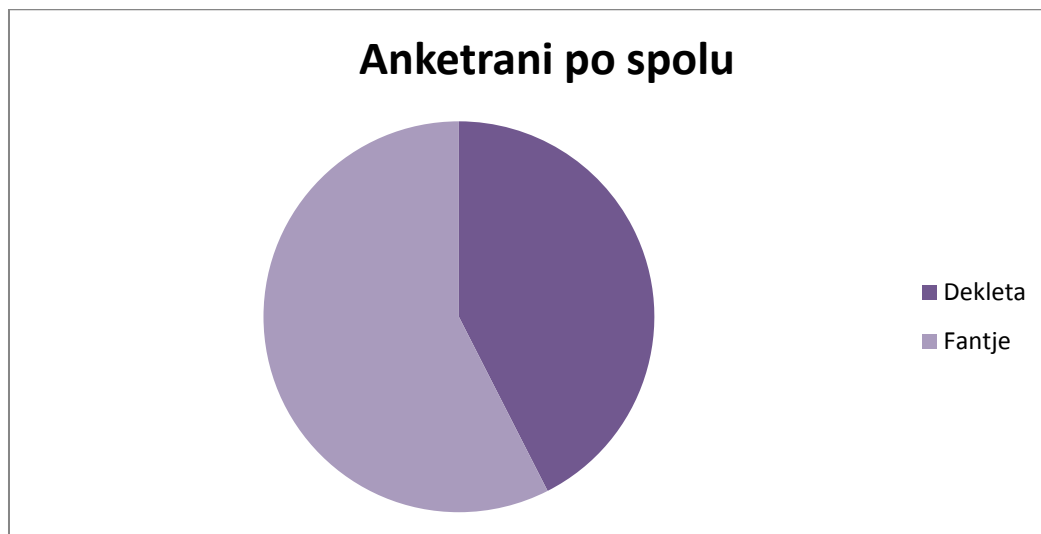
Sestavili sva dve različici anketnega vprašalnika, in sicer eno različico za učence 8. in 9. razreda ter dijake, drugo pa za starše.

Razdelili sva 50 anket učencem 8. in 9. razreda naše šole, od tega sva dobili nazaj 39 rešenih anket. Med dijake sva prav tako razdeli 50 anket, vrnjenih pa sva jih dobili 35. Ankete sva razdelili med dijake splošne gimnazije na I. gimnaziji v Celju, dijake Srednje zdravstvene šole, smer bolničar, Srednje gostinske šole, smer gastronomsko-turistični tehnik, Šolskega centra Lava, smer strojništvo in Gimnazije Celje-Center, smer predšolska vzgoja. Pri delitvi anket med dijake so nama pomagali najini prijatelji, ki obiskujejo te šole. Za tako delitev anket med dijake sva se odločili, ker sva želeli zajeti čim več različnih srednjih šol.

3.2.1 OSNOVNOŠOLCI

V anketi je sodelovalo 39 učencev naše šole.

Graf 1: Anketirani osnovnošolci po spolu

Iz grafa številka 1 je razvidno da je bilo anketiranih več fantov kot deklet. V anketi je sodelovalo 16 deklet in 23 fantov.

Graf 2: Anketiranci, razdeljeni po razredih

Iz grafa številka 2 je razvidno, da je bilo anketiranih več devetošolcev kot osmošolcev. V anketi je sodelovalo 17 osmošolcev in 22 devetošolcev.

3.2.2 SREDNJEŠOLCI

V anketi je sodelovalo 35 srednješolcev, različnih starosti, s petih različnih srednjih šol.

Graf 3: Anketiranci, razdeljeni po spolu

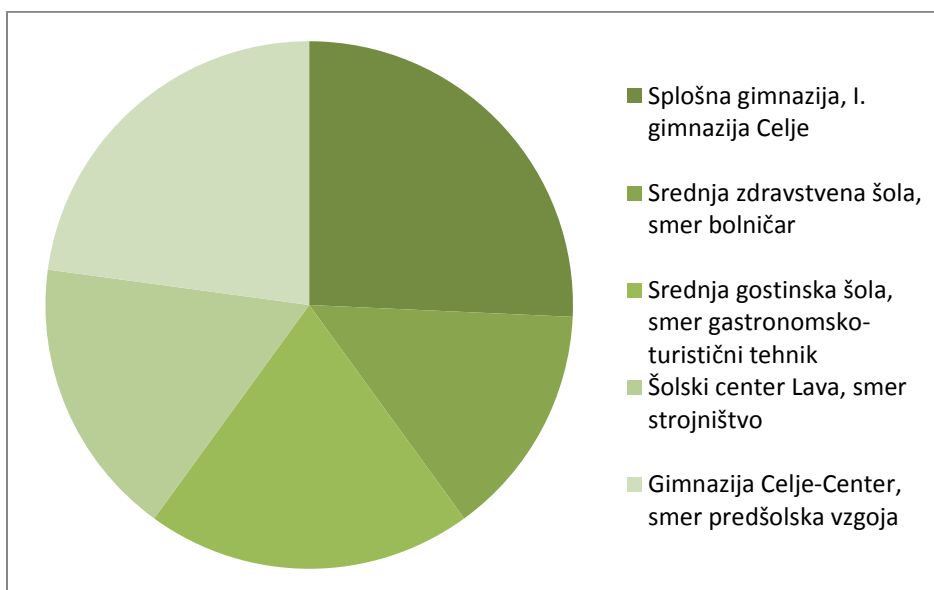
Iz grafa številka 3 je razvidno, da je pri anketiranju sodelovalo več žensk kot moških, in sicer 15 moških in 18 žensk.

Graf 4: Anketiranci, razdeljeni po starosti

Iz grafa številka 4 je razvidno, da je največ anketiranih srednješolcev starih 15 let, sledijo 18-letniki, 17-letniki, 19-letniki in 16-letniki.

Graf 5: Anketiranci, razdeljeni po srednjih šolah

Iz grafa številka 5 lahko razberemo, da sva anketirali dijake iz različnih srednjih šol, in sicer splošne gimnazije na I. gimnaziji v Celju, dijake Srednje zdravstvene šole, smer bolničar, Srednje gostinske šole, smer gastronomsko-turistični tehnik, Šolskega centra Lava, smer strojništvo, in Gimnazije Celje-Center, smer predšolska vzgoja.

3.2.3 ODRASLI

V anketi je sodelovalo 48 odraslih različnih starosti in stopnje izobrazbe.

Graf 6: Anketiranci, razdeljeni po spolu

Iz grafa številka 6 je razvidno, da je pri anketiranju sodelovalo več žensk kot moških, in sicer 38 žensk in 10 moških.

Graf 7: Anketiranci, razdeljeni po starosti

Iz grafa številka 7 je razvidno, da sva anketirali odrasle različnih starosti. Razdelili sva jih v različne starostne skupine. V skupini od 20–29 let je sodelovalo 5 odraslih, v skupini od 30–39let je sodelovalo 21 odraslih, v skupini od 40–49 let je sodelovalo 21 odraslih, v skupini od 50–59 let pa le en odrasel.

Graf 8: Anketiranci, razdeljeni po stopnji izobrazbe

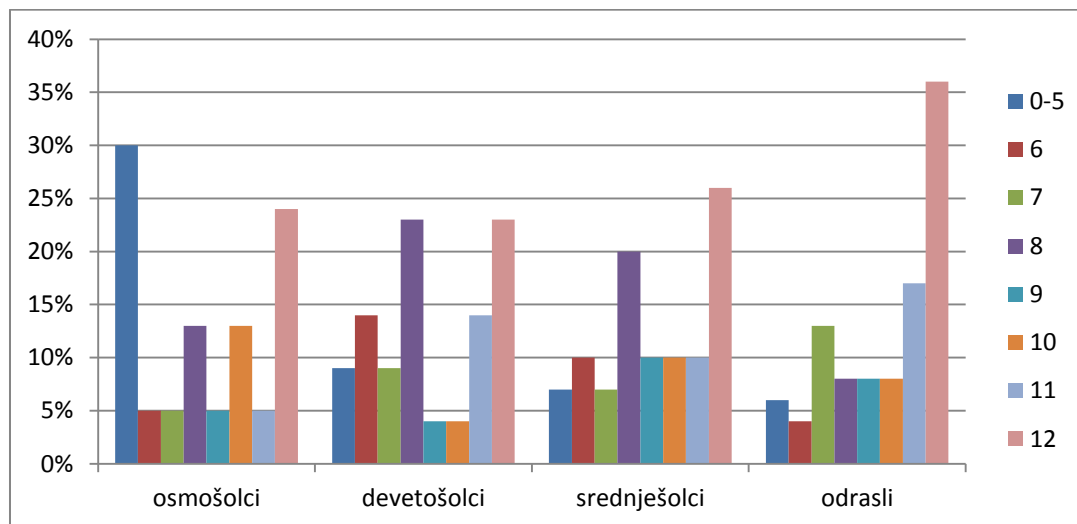

Iz grafa številka 8 je razvidno, da sva anketirali odrasle različnih stopenj izobrazbe. V anketi je sodelovalo 6 odraslih s IV. stopnjo izobrazbe, 18 odraslih s V. stopnjo izobrazbe, 9 odraslih s VI. stopnjo izobrazbe, 13 odraslih s VII. stopnjo izobrazbe in 2 odrasla z VIII. stopnjo izobrazbe.

3.2.4 PRIMERJAVA DOSEŽENIH TOČK MED ANKETIRANCI

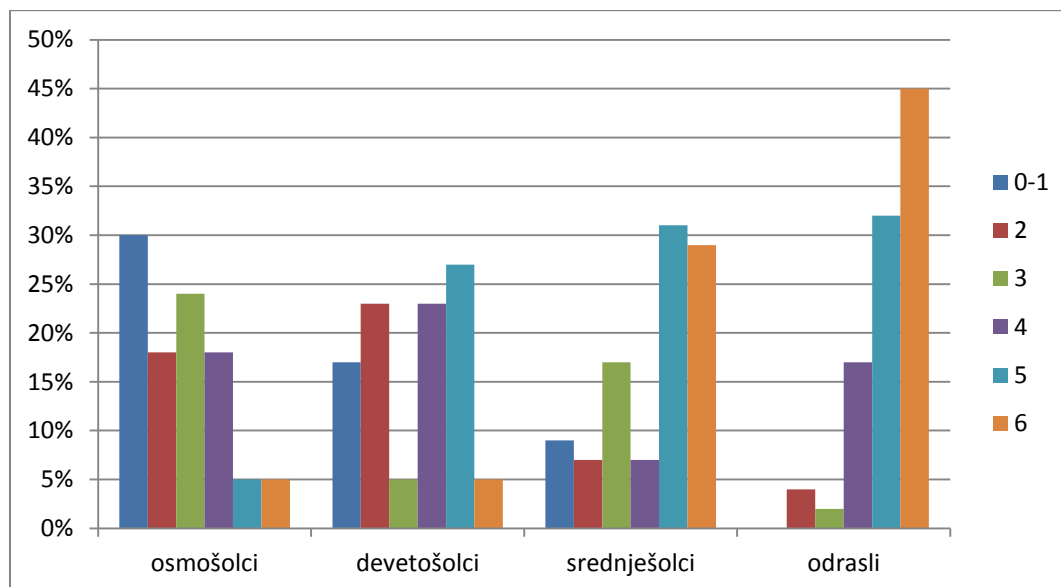
Da bi lahko potrdili oziroma ovrgli prvo hipotezo, sva naredili grafe, s katerimi sva primerjali, kdo od osmošolcev, devetošolcev, dijakov in odraslih je najboljše rešil posamezno nalogo na anketi, ki sva jo sestavili.

Graf 9: Dosežene točke pri prvi nalogi

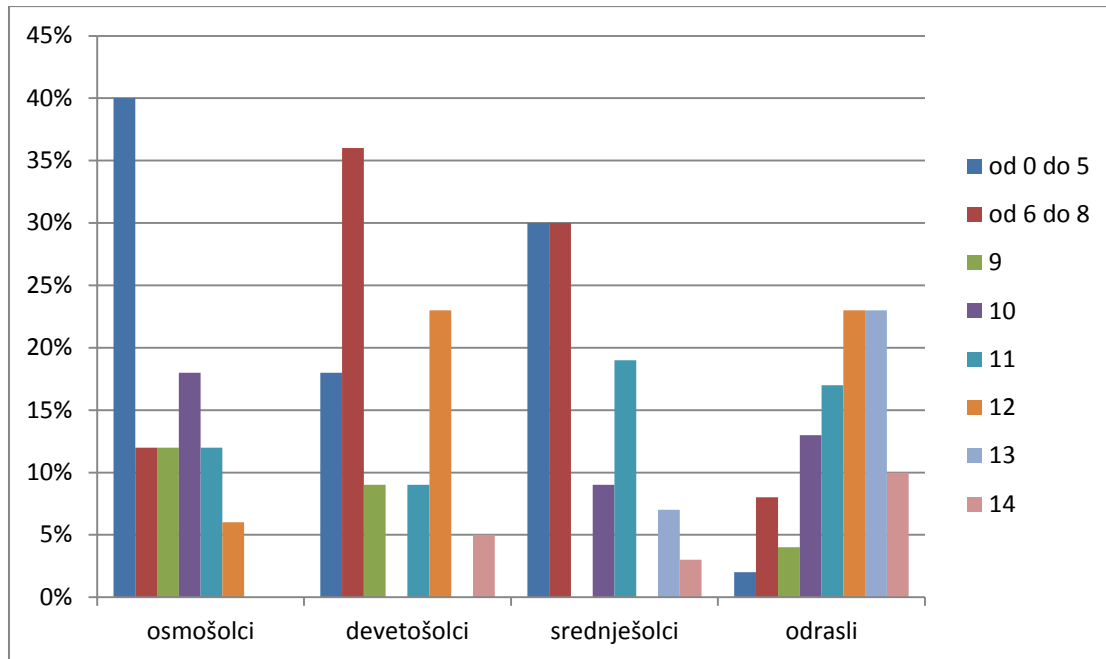
Iz grafa številka 9 je razvidno, koliko procentov anketiranih po različnih kategorijah je doseglo določeno število točk pri prvi nalogi. Največje možno število točk je bilo 12. Najbolje so prvo nalogo rešili odrasli, najslabše pa devetošolci.

Graf 10: Dosežene točke pri drugi nalogi po kategorijah

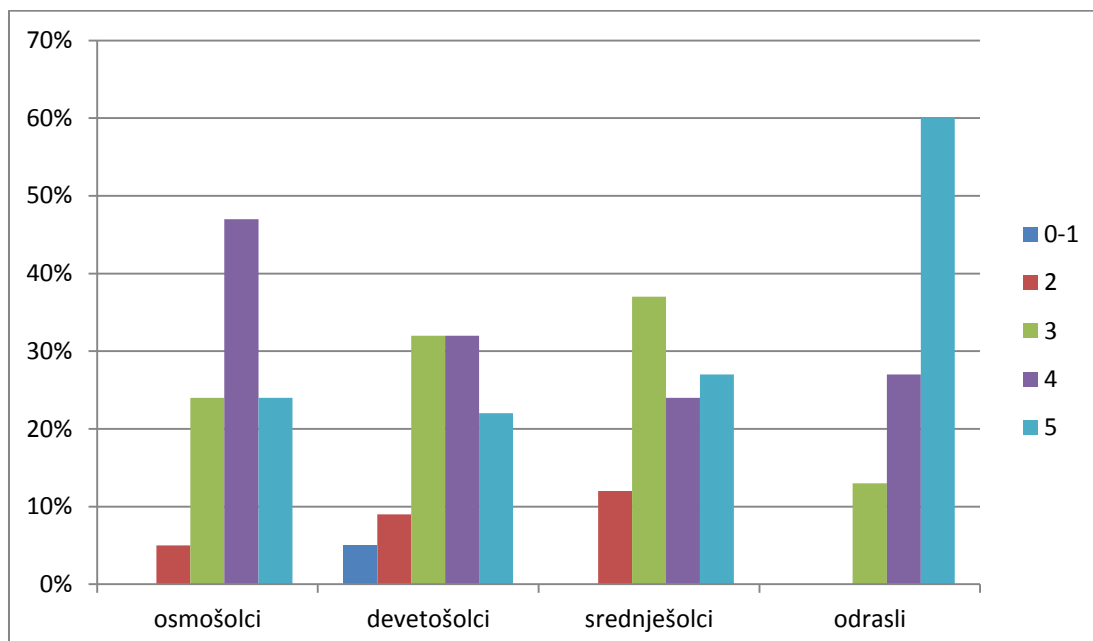
Iz grafa številka 10 je razvidno, koliko procentov anketiranih po različnih kategorijah je doseglo določeno število točk pri drugi nalogi. Največje možno število točk je bilo 6. Najbolje so to nalogo rešili odrasli, najslabše pa osmošolci.

Graf 11: Dosežene točke pri tretji nalogi po kategorijah

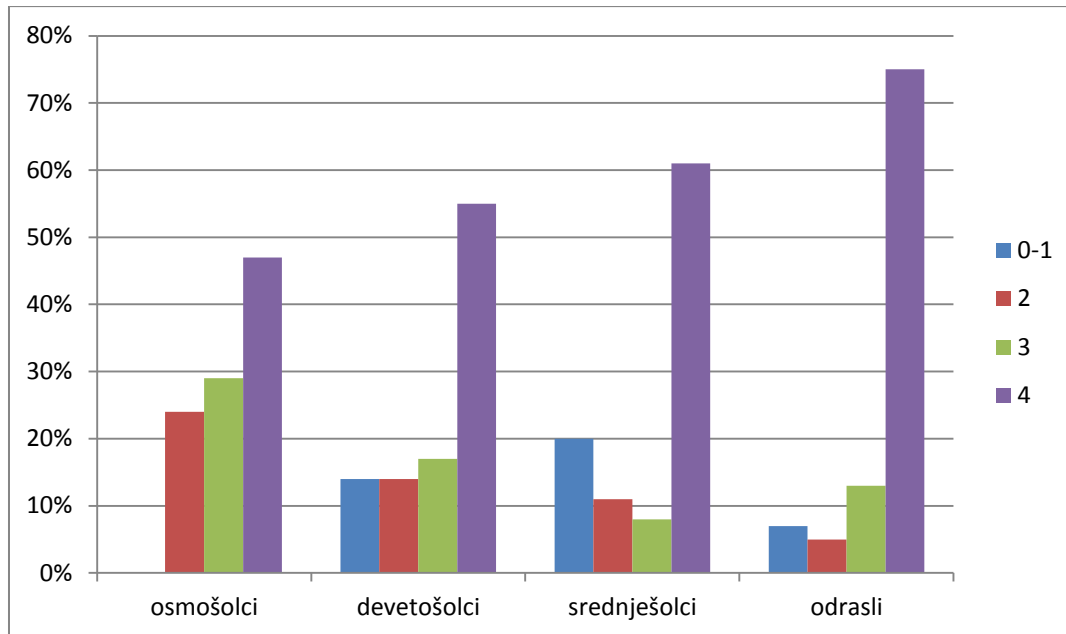
Iz grafa številka 11 je razvidno, koliko procentov anketiranih po različnih kategorijah je doseglo določeno število točk pri tretji nalogi. Največje možno število točk je bilo 14. Najbolje so nalogo rešili odrasli, najslabše pa osmošolci.

Graf 12: Dosežene točke pri četrti nalogi po kategorijah

Iz grafa številka 12 je razvidno, koliko procentov anketiranih po različnih kategorijah je doseglo določeno število točk pri četrti nalogi. Največje možno število točk je bilo 5. Najbolje so to nalogo rešili odrasli, najslabše pa devetošolci.

Graf 13: Dosežene točke pri peti nalogi po kategorijah

Iz grafa številka 13 je razvidno, koliko procentov anketiranih po različnih kategorijah je doseglo določeno število točk pri peti nalogi. Največje možno število točk je bilo 4. Najbolje so to nalogo rešili odrasli, najslabše pa osmošolci.

3.2.5 NAJSLABŠE SKLANJAN SAMOSTALNIK

Da bi lahko potrdili oziroma ovrgli najino drugo hipotezo, sva s pomočjo prve in druge naloge naredili spodnji graf, da bi ugotovili, kateri od samostalnikov gospa, Miha, mati in otroci je bil najslabše sklanjan.

Graf 14: Najslabše sklanjan samostalnik

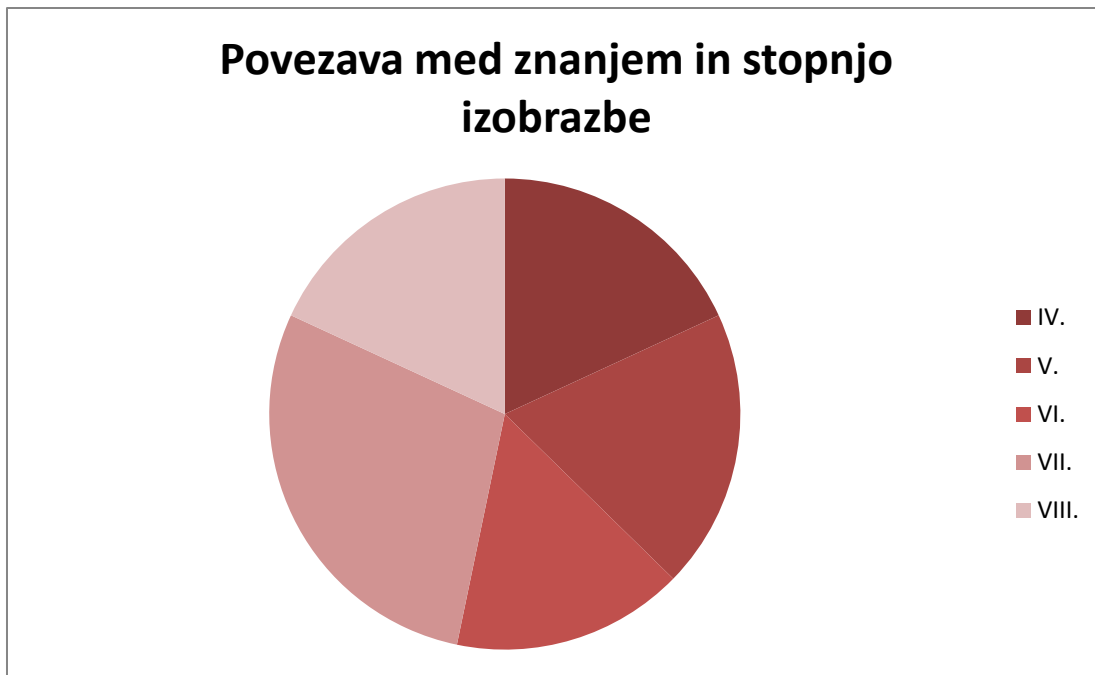

Iz grafa številka 14 je razvidno, da je bil najslabše sklanjan samostalnik Miha, takoj za njim pa samostalnik otroci.

3.2.6 POVEZAVA MED ZNANJEM IN STOPNJO IZOBRAZBE

Da bi lahko potrdili ali ovrgli tretjo hipotezo, sva za vsakega odraslega anketiranca sešteli vse točke, dobljene na anketnem vprašalniku, in s pomočjo grafa prikazali, kako uspešni so bili anketirani glede na stopnjo izobrazbe.

Graf 15: Povezava med znanjem sklanjanja in stopnjo izobrazbe

Iz grafa številka 15 je razvidno, da so najine naloge najbolje reševali odrasli s VII. stopnjo izobrazbe, najslabše pa odrasli s VI. stopnjo izobrazbe.

4 RAZPRAVA

Ko smo se v 7. razredu učili sklanjati, nas je učiteljica opozorila, da kar nekaj samostalnikov ljudje velikokrat sklanjajo narobe. To sta predvsem samostalnika gospa in otrok. Odločili sva se, da bova pri pogovorih z vrstniki in odraslimi pozorni na to, kako sklanjajo ta samostalnika. Res sva opazili kar nekaj napak, tudi pri drugih samostalnikih, zato sva želeli s svojo raziskovalno nalogo preveriti, katere napake pri sklanjanju samostalnika se najpogosteje pojavljajo.

Z anketami sva želeli zajeti čim večjo populacijo, zato sva ankete razdelili med osnovnošolce, srednješolce in starše. Za vsako starostno kategorijo sva razdelili 50 anket. Med osnovnošolce sva jih dali polovico v osme in polovico v devete razrede. Čeprav sva imeli možnost osnovnošolcem razdeliti veliko več anket, se za to nisva odločili, saj je bilo zelo težko pridobiti sodelovanje odraslih in dijakov. Da bi bili rezultati najinih anket med srednješolci bolj realni, sva se odločili, da ne bova anket razdelili le na eno srednjo šolo, ampak na več različnih, in sicer med dijake splošne gimnazije na I. gimnaziji v Celju, Srednje zdravstvene šole, smer bolničar, Srednje gostinske šole, smer gastronomsko-turistični tehnik, Šolskega centra Lava, smer strojništvo in Gimnazije Celje-Center, smer predšolska vzgoja. Meniva, da sva tako imeli možnost anketirati dijake z različno stopnjo znanja. Prav tako sva to želeli doseči tudi pri odraslih, zato sva ankete razdelili staršem učencev prve in tretje triade. S tem sva želeli zajeti starše različne starosti in stopnje izobrazbe. Seveda nisva mogli vnaprej predvideti, kakšno stopnjo izobrazbe imajo sodelujoči starši, zaradi tega niso vse stopnje izobrazbe enakomerno zastopane.

To, da nisva razdelili več anket med osnovnošolce, se je pokazalo kot pravilna odločitev, kajti drugače ne bi mogli izvesti tako točne primerjave med osnovnošolci, srednješolci in odraslimi, saj bi vzorec anketiranih osnovnošolcev preveč izstopal po številčnosti.

Vrnjene ankete sva analizirali tako, da sva vsako nalogo ovrednotili z točkami in rezultate prikazali s pomočjo grafov. Analiza ankete je pokazala, da je znanje sklanjanja samostalnikov najboljše pri odraslih ne glede na stopnjo izobrazbe, najslabše pa pri osnovnošolcih. Glede na rezultate lahko predvidevava, da so osnovnošolci slabše rešili ankete, ker sva anketo naredili devetošolki. Zato so naju verjetno vzeli premalo resno in se med reševanjem ankete pogovarjali. Na drugi strani pa ne moreva z gotovostjo trditi, da si srednješolci in odrasli med reševanjem ankete niso pomagali s kakšnim priročnikom ali svetovnim spletom, saj jih med reševanjem nisva nadzirali.

Analiza ankete je pokazala tudi, da sta bila najslabše sklanjana samostalnika Miha in otroci. Nad to ugotovitvijo sva bili zelo presenečeni, saj se je nama zdelo težje sklanjati samostalnik gospa kot samostalnik Miha.

Glede na stopnjo izobrazbe so anketo najboljše rešili odrasli z VII. stopnjo izobrazbe. Kot sva že zapisali, nisva mogli vnaprej predvideti, kakšna je izobrazba sodelujočih, zaradi tega niso vse izobrazbene stopnje enakomerno zastopane. Zanimivo bi bilo videti, kakšni bi bili rezultati, če si sodelovalo več odraslih s končano VIII. stopnjo izobrazbe. Glede na to, da so anketo najslabše reševali tisti s VI. stopnjo izobrazbe, sklepava, da je znanje sklanjanja pri odraslih odvisno še od kakšnih drugih dejavnikov, ne samo od izobrazbe.

4.1 POTRDITEV HIPOTEZ

Na začetku najinega raziskovalnega dela sva si postavili tri hipoteze.

V prvi hipotezi sva predvidevali, da se s starostjo oziroma časovno oddaljenostjo od šolanja zmanjšuje odstotek ljudi, ki znajo pravilno sklanjati težje primere sklanjanja samostalnikov. To hipotezo morava ovreči, saj sva na podlagi analize ankete ugotovili, da so anketo najboljše rešili starši, najslabše pa osnovnošolci.

V drugi hipotezi sva predvidevali, da se največ napak pojavi pri sklanjanju samostalnikov gospa in otrok. To hipotezo lahko le delno potrdiva, saj so imeli anketiranci največ težav pri sklanjanju samostalnikov Miha in otrok.

V tretji hipotezi sva predvidevali, da je pri odraslih znanje sklanjanja odvisno tudi od stopnje izobrazbe. Anketo so najboljše rešili odrasli s VII. stopnjo izobrazbe, najslabše pa tisti s VI. stopnjo, zato meniva, da lahko to hipotezo le delno potrdiva.

5 ZAKLJUČEK

Ob najinem raziskovalnem delu sva se zelo zabavali in osvežili znanje sklanjanja težjih samostalnikov. Pri analizi ankete sva naleteli na napačne odgovore, ki so bili zelo zanimivi in sva se jim tudi nasmejali. Imeli sva težave pri analizi nekaterih anket dijakov in staršev, saj so nekatere naloge prečrtali ali pustili nerešene, zato sva jih morali izločiti iz analize. Težave so se pojavile tudi pri potrjevanju hipotez zaradi premajhnega števila anketirancev z VIII. stopnjo izobrazbe

Želeli sva še raziskati, kakšna je razlika med znanjem sklanjanja pri dijakih različnih srednjih šol, ampak tega nisva mogli raziskati iz več vzrokov: v svojo raziskavo sva vključili premalo srednjih šol; število dijakov, ki obiskujejo posamezno srednjo šolo in so sodelovali v anketi, ni enakomerno porazdeljeno; vzorec sodelujočih (35 dijakov) je premajhen za objektivne rezultate.

S raziskovalnim delom želiva nadaljevati tudi v prihodnje. V naslednjem šolskem letu bova že srednješolki in bova morda lahko nadaljevali z raziskovanjem letošnje teme med srednješolci.

6 VIRI IN LITERATURA

Cajhen, N. idr., Slovenščina za vsak dan 7, Samostojni delovni zvezek za slovenščino v 7. razredu osnovne šole, Rokus Klett, Ljubljana 2009.

Gomboc, M., Mala slovnica slovenskega jezika, Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo, DZS, Ljubljana 2009.

Kapko, D. idr., Znam za več, Slovenščina 7, Rokus Klett, Ljubljana 2007.

Vogel, J., Cestnik, M., Razvezani jezik, Priročnik za šolo in vsakdanjo rabo, Mladinska knjiga, Ljubljana 2006.

10 samostalnikov, ki povzročajo težave pri sklanjanju (Najdeno 21. 10. 2014 na naslovu: <http://leemeta.si/clanki/10-samostalnikov-ki-povzrocajo-tezave-pri-sklanjanju>).

Naettka, [otroci-sklanjanje](#) (Vprašanje postavljeno v spletnem forumu Al prav se piše ...? dne 12. 05. 2007, najdeno 9. 12. 2014 na naslovu <http://med.over.net/forum5/read.php?125,2547144>).

Ariadne, Kako se sklanja moško ime Žiga? (Odgovor na spletnem forumu Al prav se piše? dne 7. 6. 2006, najdeno 9. 12. 2014 na naslovu <http://med.over.net/forum5/read.php?125,4071376>).